

ják és jól vonják le. Az ifjúság kitűnően tud szervezni is, és azok az ankétok a legnépszerűbbek, ahol a könyvtári aktívák — rendszerint fiatalok, DISZ-tagok — végzik a szervezési munka nagy részét. Az ifjúsági szervezők ifjúsági ankétokra majdnem helységük valamennyi fiatalját elhozzák.

Ilyen teltházú ankétot rendeztek a bajszentjánosi úttörők is. Már az ankét megrendezése előtt hetekkel, felkeresték a Népkönyvtári Központ ankétfelelősét levélükkel; nem is levél volt, csomagnak is beillt. Körülbelül 100 megválaszolt kérdőívet tartalmazott, melyek arra feleltek, hogy az úttörők milyen irodalmi mű iránt érdeklődnek, milyen ankétot szorgalmaznak, milyen könyveket olvasnak, olvasnak, vagy olvasnának. A szervezési munkában a levél elküldése és az ankét időpontjának kitűzésétől kezdve a lehető legaktívabban vettek részt. Bevonták a helyi iskolai igazgatót, a VB elnököt, az oktatási osztály vezetőjét és a tömegszervezeteknek mindazon tagjait, akiket csak megmozdíthattak. Az előadásra 120 főből álló hallgatóságot toboroztak. Bajszentjános összes lakossága 80 család, ebből következik, hogy egy-egy családból legalább egy személy hallgatója volt az ankétnak. Igen helyesen, megjelentek a szervezésben részvevő felnőttek is, akiket előbb említettünk, előljárt a párt küldötte, de eljöttek az üzemi és a városi könyvtárosok is. Az ankétot tartó író — jelen esetben Hartay Emilt — ünnepélyes fogadásban részesítették az úttörők. Az állomáson az úttörőknek kis csapata várta, a csapattanács elnökkel az élén, megérkezésekor üdvözölték és elkísérték a szépen dekorált iskolaterembe. Gondoskodtak az úttörők könyvtáros-aktívái arról is, hogy

az ünnepséget azokból a könyvekből válogatott könyvkiállítás emelje, amelyeket a könyvtár jó munkája eredményeül addig kapott. Az ankétot az úttörők kultúrmisszorának közepébe állították be. Maga az ankét 45 percig tartott. Az író nemcsak az előadásra készült, nemcsak anyagát dolgozta fel, hanem alaposan tanulmányozta az úttörőknek megválaszolt és a Népkönyvtári Központba juttatott kérdőíveit is. E kérdőívek személyi adatai alapján hallgatóságát ismerősöként üdvözölhette; ezzel rögtön áthidalta az idegenséget, nevükön szólítva hallgatóit, egyéni irodalmi érdeklődéseikre is nyomban megadta a választ. Meg is nyerte hallgatóit: majdnem valamennyi hozzászólott az előadáshoz, amely nem egy könyvről szólt. Az »Egri csillagok«-tól kezdve, az »Ijju gárdá«-ig legalább tíz könyvet beszéltek meg. A hozzászólások taglalták a hősöknek jelleméből folyó cselekedeteit, a szocialista erkölcsnek megfelelő magatartásukat, építő, vagy romboló munkájukat, hibáikból való gyógyulásukat. A hozzászólások során az ifjúság kifejtette, hogy íróink kevés ifjúsági könyvet írnak; szeretnének könyveket az úttörőkről, csillagászatról, a földről, utleírásokról, mégpedig képes utleírásokat hazánkról és a Szovjetunióról, hazánk és a Szovjetunió azokról a férfiairol, nőiről, akik előbbre vitték a tudományt. Az írónak ez a munkája, mellyel ankétja folyamán magához láncozta ifjú hallgatóit, erős oktató és nevelőmunka volt. Fejlesztette olvasói aktivitásukat, felébresztette és helyes irányba terelte érdeklődésüket, képességeiket, nagy mértékben hozzájárult szocialista emberré válásukhoz.

KEMPFNER PÁLNE

Készítsük elő a könyvtárakat az országos felméréshez

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának a könyvtárügy fejlesztéséről szóló határozata 8. pontja kimondja, hogy minden nyilvános tömegkönyvtárnak pontos leltárt kell készítenie és az állományáról szeptember 15-ig jelentést tennie a Központi Statisztikai Hivatalnak.

A határozat nyomán erősen fejlődik és fokozatosan egységessé válik könyvtári hálózatunk. Hogy ez a folyamat tervszerű és zökkenő nélküli lehessen, mindenekelőtt meglévő könyvtáraink pontos felmérése szükséges. A felmérés főleg a könyvtárak állományára és forgalmára terjed ki. A legelső teendő a könyvleltárak

(állománynaplók) kiegészítése, az állománnyal való egyeztetése. Akad még, sajnos, szép számmal olyan üzemi- és népkönyvtár is, ahol még egyáltalán nincs leltár. Pedig a leltár annyira fontos, hogy annak elkészítését a határozat külön elrendeli. A pontos leltár nemcsak a felmérés biztosítéka, hanem a könyvállomány megőrzésének is alapja. Még ma is előfordul, hogy a társadalmi munkában dolgozó, egymást gyakran váltogató könyvtárosok felületes munkája következtében elvesznek a könyvek, pusztul a szocialista vagyon. A leltár elkészítését minél előbb el kell kezdeni. A leltározás

módja le van írva az *Üzemi és Népkönyvtárak kezelési szabályzatában*. A szabályzatot a könyvtárosok megkaphatják a Népkönyvtári Központtól (Bp., V., József Nádor-tér 10.), vagy bármely körzeti könyvtártól. De megvan a SZOT által kiadott *Könyvtárosok kézikönyve* című füzetben, valamint a Könyvbarát 1951. évi decemberi számában is. Könyvtársaink az ide vonatkozó részt gondosan tanulmányozzák át és úgy fogjanak a leltározáshoz.

Hol szerezzük be a leltárkönyvet?

A falusi könyvtárakat a körzeti könyvtárak látják el leltárkönyvvel. Az üzemi és városi könyvtárak Budapesten a 82-es számú APISZ-boltnban, Csáky-u. 25., vidéken a megyeszékhelyeken lévő nyomtatványellátó boltokban kaphatják meg.

A falusi és városi könyvtárak könyveik egy részét a körzeti könyvtártól letétként kapták és ez az anyag a körzeti könyvtár leltárában szerepel, ügyelni kell arra, hogy ezekről a könyvekről csak egy könyvtár adjon számot, még pedig az, ahol a könyv van. A falusi és városi könyvtárak a szabályzat szerint saját anyagukat a leltárkönyv *leltári részébe* vezessék be, a körzeti könyvtár anyagát pedig a *letétbe kapott könyvanyagról*, részbe írják és mindkét részt együtt jelentsék, mint a könyvtár állományát. A körzeti könyvtár viszont csak a ténylegesen nála lévő anyagról ad jelentést. Ezt nem leltárkönyve alapján teszi meg, hanem a központból kapott és gondosan beletárolt könyvekből kivett letétlapokat rendezí és ennek alapján állítja össze jelentését.

Ahol a leltárkönyv már megvan, feltétlen állományellenőrzést kell végezni a nyár folyamán. Előtte gondosan át kell nézni a nyilvántartást és az egy hónapnál régebben kikölcöszött könyveket be kell vonni. A rövidebb ideje kintlévő könyveket meg kell vizsgálni.

Az állomány bejelentésére nem elég a kötetek száma, a könyvtár összetétele is

fontos. A Könyvbarát legutóbbi számában a könyvek raktározásáról szóló cikk ismertette a szovjet tömegkönyvtárak által állományuk nyilvántartására használt csoportosítást. Ezt a kezelési szabályzat újabb kiadása is tartalmazza. E szerint kell a könyvek statisztikáját összeállítani. A nagyobb kötetsszámmal rendelkező könyvtárak már most kezdjék könyvanyaguk ilyen módon való összeírását. Ez természetesen nem érinti eddigi raktári rendszerüket. Ezt a leltárkönyvben kell elvégezni úgy, hogy a leltári napló minden tételéhez római számmal írják oda, a mű csoportszámát. (Társ. pol., ideológia: I., Term. tud.: II. Mezőgazd. irod. III., Műszaki irod. IV., Szépirod. V., Gyermekek és ifj. irod. VI., Egyéb VII.). A szép-irodalom és ifjúsági irodalom jegye után megfelelő betűvel jelezzék, hogy a szép-irodalmi mű magyar, szovjet, vagy egyéb. Pl. Babajevszkij: Aranycsillag lovagja V. sz., Gárdonyi: Egri csillagok VI. m., Sadoveanu: Mitrea Kokor útja V e., stb. Azokban a könyvtárakban, ahol a raktározás már ezen csoportosítás szerint történik, ott erre a munkára nincs szükség, mert ott ezek a számok be vannak írva a *Raktári jelzet* rovatba. Az adatfelvétel idején már csak a leltárkönyvbe bejegyzett számok összeszámlálását kell elvégezni.

Több városi könyvtárunkban a könyvanyag egy része feldolgozatlanul, ömlesztett állapotban van. Ennek az anyagnak csak a darabszámát kell majd bejelenteni.

Az adatfelvétel nemcsak a könyvállományra terjed ki, hanem a könyvtár működésére is. Ezért minden könyvtár gondosan vezesse munkanaplóját, nyilvántartását, hogy a könyvtár forgalmáról, olvasóiról is pontos jelentést adhasson. Minden igyekezetükkel azon legyenek, hogy pontos adatszolgáltatásukkal járuljanak hozzá az ország könyvtári helyzetének felméréséhez. Ezzel a munkájukkal segítik a további tervezést, segítik a szocializmus építését.

»A szocialista építőmunkához művelt emberekre van szükség.«

(Kalinin)

»A könyvek mutatták meg helyemet az életben.«

(Gorkij)